

Số: 1307/BC-SYT

Thái Nguyên, ngày 28 tháng 3 năm 2025

BÁO CÁO

Kết quả 05 năm thực hiện Quyết định số 1893/QĐ-TTg ngày 25/12/2019 của Thủ tướng Chính phủ về phát triển y dược cổ truyền, kết hợp y dược cổ truyền với y dược hiện đại đến năm 2030

Căn cứ Quyết định số 1893/QĐ-TTg ngày 25/12/2019 của Thủ tướng Chính phủ về việc ban hành Chương trình phát triển y dược cổ truyền, kết hợp y dược cổ truyền với y dược hiện đại đến năm 2030.

Căn cứ Công văn số 911/BYT-YDCT ngày 26/02/2020 của Bộ Y tế về việc hướng dẫn triển khai Quyết định số 1893/QĐ-TTg ngày 25/12/2019 của Thủ tướng Chính phủ.

Thực hiện Văn bản số 3845/BYT-YDCT ngày 08/7/2024 của Bộ Y tế về việc sơ kết 5 năm triển khai thực hiện Quyết định số 1893/QĐ-TTg ngày 25/12/2019 của Thủ tướng Chính phủ; Kế hoạch số 852/KH-BYT ngày 11/7/2024 của Bộ Y tế về việc tổ chức sơ kết 5 năm triển khai thực hiện Quyết định số 1893/QĐ-TTg ngày 25/12/2019 của Thủ tướng Chính phủ.

Sở Y tế tỉnh Thái Nguyên báo cáo sơ kết 5 năm triển khai thực hiện Quyết định số 1893/QĐ-TTg ngày 25/12/2019 của Thủ tướng Chính phủ, trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên, cụ thể như sau:

Phần thứ nhất Kết quả đạt được

I. Đặc điểm tình hình chung

Thái Nguyên là một tỉnh miền núi phía Bắc, diện tích 3542,6 km², dân số khoảng 1,3 triệu người. Tỉnh Thái Nguyên có 09 huyện, thành thị, (1 thành phố đô thị loại I, 2 thành phố đô thị loại II và 6 huyện) với 172 xã, phường và thị trấn (41 phường, 10 thị trấn và 121 xã). Tỉnh Thái Nguyên phía Bắc tiếp giáp với tỉnh Bắc Kạn, phía Tây tiếp giáp với các tỉnh Vĩnh Phúc, Tuyên Quang, phía Đông giáp với các tỉnh Lạng Sơn, Bắc Giang và phía Nam tiếp giáp với thủ đô Hà Nội. Vị trí địa lý của tỉnh đã tạo điều kiện thuận lợi trong việc mở rộng giao lưu kinh tế với các tỉnh, thành phố trong vùng, trong cả nước cũng như ở nước ngoài, đưa Thái Nguyên nhanh chóng trở thành một trung tâm phát triển kinh tế, văn hoá của các tỉnh miền núi trung du phía Bắc, không chỉ hiện nay mà cả trong tương lai.

Thái Nguyên là nơi tụ hội các nền văn hoá dân tộc, đầu mối của các hoạt động văn hoá, giáo dục của vùng núi phía Bắc rộng lớn. Thái Nguyên là một tỉnh tập trung nhiều trường đại học, cao đẳng và trung học chuyên nghiệp, trong đó có đào tạo về Y dược học cổ truyền.

Tình hình công tác phát triển Y, dược cổ truyền: Mạng lưới khám chữa bệnh bằng Y học cổ truyền (YHCT) đã được phát triển từ tỉnh đến xã. công tác củng cố đội ngũ cán bộ và đào tạo nguồn nhân lực được quan tâm chú trọng. Công tác kế thừa, kết hợp YHCT và Y học hiện đại trong chẩn đoán và điều trị ngày càng chặt chẽ ứng dụng có hiệu quả phương pháp chữa bệnh bằng YHCT trong điều trị các bệnh mạn tính và phục hồi chức năng. Việc điều trị bằng YHCT kết hợp với Y học hiện đại (YHHĐ) đã có nhiều kết quả được nhân dân ghi nhận. Hội Đông y tỉnh được duy trì, hoạt động đảm bảo về chuyên môn cũng như về tổ chức, thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ, vai trò của tổ chức Hội, hội viên trong sự nghiệp phát triển nền Đông y Việt Nam và nền Đông y tỉnh Thái Nguyên theo quan điểm chỉ đạo của Đảng; vận dụng kinh nghiệm về Y học cổ truyền cống hiến cho tổ chức Hội, phục vụ tốt nhiệm vụ chăm sóc sức khỏe nhân dân.

II. Công tác quản lý, chỉ đạo điều hành

1. Công tác quản lý, chỉ đạo

Thực hiện Quyết định số 1893/QĐ-TTg ngày 25/12/2019 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Chương trình phát triển y dược cổ truyền, kết hợp y dược cổ truyền với y dược hiện đại đến năm 2030. Ngày 21/5/2020, UBND tỉnh đã ban hành Kế hoạch số 67/KH-UBND về kế hoạch thực hiện Chương trình phát triển y dược cổ truyền, kết hợp y dược cổ truyền với y dược hiện đại tại tỉnh Thái Nguyên đến năm 2030, kế hoạch đã chỉ đạo tới tất cả các Sở, ngành và UBND các huyện, thị xã, thành phố; Giao cho Sở Y tế là đơn vị đầu mối phối hợp với các đơn vị tham mưu triển khai thực hiện về y, dược cổ truyền trên địa bàn tỉnh.

2. Công tác kiểm tra, giám sát

Thực hiện Chỉ thị số 03/CT-BYT của Bộ trưởng Bộ Y tế ngày 24/2/2012 về việc tăng cường quản lý cung ứng, sử dụng dược liệu, thuốc đông y, thuốc từ dược liệu trong các cơ sở khám chữa bệnh bằng y học cổ truyền. Hàng năm Sở Y tế đã tổ chức các đợt thanh tra, kiểm tra chất lượng dược liệu, vị thuốc YHCT trong các cơ sở khám chữa bệnh trên địa bàn toàn tỉnh để kịp thời phát hiện xử lý những sai phạm, yếu kém trong quản lý và sử dụng dược liệu từ đó giúp các cơ sở nâng cao chất lượng khám bệnh, chữa bệnh. Đồng thời Sở Y tế triển khai kiểm tra việc thực hiện các quy định của pháp luật về hành nghề y dược cổ truyền, bài thuốc gia truyền của các cơ sở hành nghề tư nhân trên địa bàn tỉnh.

3. Hệ thống tổ chức quản lý nhà nước về y dược cổ truyền

- Sở Y tế là cơ quan chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân tỉnh, có chức năng tham mưu, giúp Ủy ban nhân dân tỉnh quản lý nhà nước về y tế, gồm các lĩnh vực: Y tế dự phòng; khám bệnh, chữa bệnh; phục hồi chức năng; giám định y khoa, pháp y, pháp y tâm thần; y, dược cổ truyền; sức khỏe sinh sản; trang thiết bị y tế; dược; mỹ phẩm; an toàn thực phẩm; bảo hiểm y tế; dân số và các dịch vụ công thuộc ngành y tế theo quy định của pháp luật. Phòng Nghiệp vụ Y và Nghiệp vụ dược thuộc Sở Y tế có chức năng tham mưu cho Giám đốc Sở Y tế

trong việc thực hiện chức năng quản lý Nhà nước về công tác chuyên môn nghiệp vụ Y - Dược và các nhiệm vụ khác.

Sở Y tế có cán bộ bán chuyên trách chỉ đạo, theo dõi hoạt động y dược cổ truyền, trung tâm y tế có cán bộ theo dõi hoạt động y dược cổ truyền trên địa bàn huyện, xã.

Hội Đông y của tỉnh Thái Nguyên được thành lập ở cả 3 cấp tỉnh, huyện, xã. Có 9/9 huyện thành phố có Hội đồng Y, 156/172 xã, phường, thị trấn có tổ chức Hội đồng y. Trong thời gian qua, Tỉnh Hội đã chỉ đạo các hội viên tích cực hoạt động đóng góp đáng kể vào công tác kế thừa, phát huy và phát triển y dược học cổ truyền trên địa bàn tỉnh.

4. Công tác xây dựng kế hoạch phát triển y, dược cổ truyền

Thực hiện Quyết định số 1893/QĐ-TTg ngày 25/12/2019 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Chương trình phát triển y dược cổ truyền, kết hợp y dược cổ truyền với y dược hiện đại đến năm 2030, Sở Y tế đã tham mưu cho UBND tỉnh ban hành Kế hoạch số 67/KH-UBND ngày 21/5/2020 Kế hoạch thực hiện Quyết định số 1893/QĐ-TTg ngày 25/12/2019 của Thủ tướng Chính phủ, về việc Ban hành Chương trình phát triển y dược cổ truyền, kết hợp y dược cổ truyền với y dược hiện đại đến năm 2030 trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên. Gồm các mục tiêu: Phát triển toàn diện y dược cổ truyền, tăng cường kết hợp y dược cổ truyền với y dược hiện đại nhằm bảo vệ, chăm sóc, nâng cao sức khỏe nhân dân trong tình hình mới.

III. Công tác khám chữa bệnh bằng y học cổ truyền

1. Hệ thống khám chữa bệnh bằng y dược cổ truyền

* Công lập:

- Số lượng Bệnh viện y học cổ truyền: 01 (năm 2019: 01).
- Tổng số bệnh viện đa khoa có khoa y học cổ truyền: 13 cơ sở (năm 2019: 13 cơ sở)
- Tổng số Trạm Y tế xã, phường, thị trấn có cán bộ YHCT trong biên chế của trạm/ số lượng cán bộ hợp đồng về YHCT: 172
- Lương y đang tham gia công tác khám, chữa bệnh tại trạm y tế: Không có.
- Tổng số Trạm y tế xã có hoạt động khám chữa bệnh bằng YHCT: 171 Trạm Y tế (năm 2019: 133 có sở)

Ngoài công lập:

- Số lượng Bệnh viện YHCT tư nhân: 0
- Tổng số phòng khám đa khoa có tổ chức khoa YHCT: 17 phòng khám (năm 2019 có 13 phòng khám).
- Tổng số phòng khám chuyên khoa YHCT/ phòng chẩn trị YHCT: 146 phòng khám (năm 2019 có 76 phòng khám).

2. Thực hiện chỉ tiêu khám bệnh, chữa bệnh bằng YHCT

- Tỷ lệ khám bệnh bằng YHCT, kết hợp YHCT với YHHĐ trên tổng số khám chữa bệnh chung tại tuyến tỉnh năm 2024: 5,2% (năm 2019: 5,1%)

Trong đó: Điều trị ngoại trú năm 2024: 8% (năm 2019: 6,5%)

Điều trị nội trú năm 2024: 37,9% (năm 2019: 24,2%)

- Tỷ lệ khám bệnh bằng YHCT, kết hợp YHCT với YHHĐ trên tổng số khám chữa bệnh chung tại tuyến huyện năm 2024: 14,6% (năm 2019: 5,9%)

Trong đó: Điều trị ngoại trú năm 2024: 16,9% (năm 2019: 4,5%)

Điều trị nội trú năm 2024: 9,8% (năm 2019: 19,8%)

- Tỷ lệ khám bệnh bằng YHCT, kết hợp YHCT với YHHĐ trên tổng số khám chữa bệnh chung tại tuyến xã năm 2024: 21,2% (năm 2019: 9,1%)

Biểu 01: Khám, chữa bệnh tại địa phương, đơn vị

(Dành cho các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh)

STT	Tiêu chí	Năm 2019			Năm 2024		
		Tỉnh	Huyện	Xã	Tỉnh	Huyện	Xã
I. Tổng số khám và điều trị chung		149,623	842,897	308,833	536686	614013	104.237
1	Tổng số lượt khám bệnh /1 năm	112,964	461,595	308,833	426619	409820	
2	Tổng số lượt điều trị ngoại trú/1 năm	1,053	312,058	0	23164	172278	
3	Tổng số lượt điều trị nội trú và nội trú ban ngày/1 năm	35,606	69,244	0	86903	31915	
II. Tổng số khám và điều trị bằng Y học cổ truyền		7,621	49,355	28,135	27890	89432	22.135
4	Tổng số lượt khám bệnh /1 năm	5,278	37,321	28,135	15093	65534	15.237
5	Tổng số lượt điều trị ngoại trú/1 năm	496	2,226	0	2222	15117	6.898
6	Tổng số lượt điều trị nội trú và nội trú ban ngày/1 năm	1,847	9,808	0	10575	8781	0

3. Nhân lực y dược cổ truyền

Tuyến tỉnh chiếm 5,8 % (năm 2019: 4,9 %)

Tuyến huyện chiếm: 4,7 % (năm 2019: 4,1%)

Tuyến xã chiếm 10,7% (năm 2019: 8,3%)

4. Công tác đào tạo và phát triển nguồn nhân lực

4.1. Hệ thống đào tạo nguồn nhân lực y, dược cổ truyền tại địa phương và các loại hình đào tạo:

Hệ thống đào tạo tại tỉnh gồm có: Trường Đại học: 01
Trường cao đẳng: 01
Trường trung cấp: 01

- Hội Đông y: năm 2019 – 2024 đã bồi dưỡng được trên 390 hội viên.

4.2. Một số bất cập trong công tác đào tạo nhân lực y dược cổ truyền.

- Bất cập: Còn một khoảng cách giữa nhu cầu thực tiễn tại các cơ sở khám chữa bệnh và chương trình đào tạo lĩnh vực y dược cổ truyền.

- Giải pháp nhằm phát triển nguồn nhân lực: Chú trọng đào tạo nguồn nhân lực đại học và sau đại học chuyên ngành y học cổ truyền.

Thường xuyên tổ chức tập huấn bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ cho cán bộ làm công tác Y học cổ truyền các tuyến.

5. Công tác nghiên cứu khoa học

Công tác nghiên cứu khoa học y, dược cổ truyền được quan tâm và đầu tư trang bị các trang thiết bị hiện đại để chứng minh khoa học dựa trên bằng chứng về tính an toàn, hiệu quả của y học cổ truyền. Các đơn vị trong lĩnh vực y, dược cổ truyền tích cực triển khai công tác nghiên cứu khoa học, tăng cường công tác sưu tầm và biên soạn các bài thuốc và phương pháp chữa bệnh bằng YHCT trong dân gian cũng như trao đổi thông tin khoa học ở trong nước Từ năm 2019 đến nay toàn ngành Y tế đã nghiệm thu 71 Đề tài nghiên cứu khoa học thuộc lĩnh vực y học cổ truyền (Sở Y tế: 65 Đề tài; Hội Đông y tỉnh: 06 đề tài).

6. Công tác phát triển, chất lượng dược liệu, thuốc cổ truyền, thuốc từ dược liệu

6.1. Công tác quản lý chất lượng dược liệu

* Về quản lý chất lượng dược liệu

- Sở Y tế đã phổ biến, chỉ đạo, triển khai các văn bản quy định về quản lý chất lượng thuốc tới các cơ quan, đơn vị, đối tượng liên quan theo quy định; thường xuyên, kịp thời đăng tải thông tin về thu hồi thuốc không đạt tiêu chuẩn chất lượng do Bộ Y tế ban hành; thông báo, chỉ đạo các cơ sở liên quan thực hiện thu hồi theo quy định.

- Hàng năm, Sở Y tế chỉ đạo Trung tâm kiểm soát dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm và thiết bị y tế và các cơ sở y tế tăng cường công tác quản lý chất lượng thuốc. Trong đó:

+ Trung tâm kiểm soát dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm và thiết bị y tế triển khai thực hiện, duy trì đáp ứng GLP (thực hành tốt phòng thí nghiệm), ISO 17025:2017; thường xuyên lấy mẫu kiểm tra giám sát chất lượng thuốc, nguyên liệu làm thuốc; báo cáo kết quả kiểm nghiệm mẫu không đạt tiêu chuẩn chất lượng theo quy định:

Năm	Mẫu lấy là thuốc, nguyên liệu làm thuốc	
	Tổng số mẫu kiểm nghiệm	Số mẫu không đạt chất lượng
Năm 2020	610	02
Năm 2021	651	02 mẫu dược liệu
Năm 2022	700	0
Năm 2023	701	02 mẫu dược liệu
Năm 2024	707	02 mẫu dược liệu

+ Các cơ sở y tế thực hiện sử dụng thuốc, nguyên liệu làm thuốc có nguồn gốc, xuất xứ rõ ràng, được kiểm nhập thông qua hội đồng kiểm nhập của đơn vị theo quy định.

* Về công tác phát triển dược liệu

- Thực hiện Quyết định 1719/QĐ-TTg ngày 14/10/2021 của Thủ tướng Chính phủ¹, UBND tỉnh Thái Nguyên đã ban hành Kế hoạch số 97/KH-UBND ngày 30/6/2022 ban hành để triển khai thực hiện Quyết định số 1719/QĐ-TTg ngày 14 tháng 10 năm 2021 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021 - 2030, giai đoạn I: từ năm 2021 đến năm 2025;

- UBND tỉnh Thái Nguyên đã ban hành Quyết định số 139/QĐ-UBND ngày 19/01/2021 về việc phê duyệt đề án phát triển sản phẩm nông nghiệp chủ lực tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2021-2025, định hướng đến 2030; trong đó, đối với cây dược liệu, định hướng phát triển cây quế là cây chủ lực, diện tích phát triển cây quế tập trung trên địa bàn huyện Định Hóa, Võ Nhai là 4.061,9 ha/3.800 ha kế hoạch (đạt 106,89% kế hoạch giai đoạn 2021-2025), tính đến nay trên địa bàn tỉnh là 6.681,57 ha/6.500 ha (đạt 102,79% kế hoạch giai đoạn 2021-2025).

6.2. Công tác chế biến dược liệu, vị thuốc cổ truyền trong cơ sở khám bệnh chữa bệnh:

- Số mẫu được kiểm tra đánh giá chất lượng năm 2019- 2024: 229 mẫu
- Số mẫu vi phạm chất lượng: 0 mẫu.

6.3. Công tác chế biến, bào chế dược liệu, thuốc cổ truyền trong cơ sở khám bệnh chữa bệnh

- Số lượng cơ sở có chế biến, bào chế dược liệu, vị thuốc: 01
- Số lượng dược liệu chế biến: 88.633 kg
- Khối lượng chế biến trung bình/năm: 17.726,7kg/ năm
- Số lượng thuốc cổ truyền thành phẩm do cơ sở khám chữa bệnh tự bào chế: 27

¹ Quyết định 1719/QĐ-TTg ngày 14 tháng 10 năm 2021 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021 - 2030, giai đoạn I: từ năm 2021 đến năm 2025;

- Sản lượng thuốc cổ truyền thành phẩm do cơ sở khám chữa bệnh tự bào chế:
  - Viên nén: 1.245.798 viên/năm
  - Viên hoàn mềm: 17.560 viên/năm
  - Siro ho: 5203 chai/năm
  - Cồn xoa bóp: 4506 chai/năm
  - Thuốc bột: 420 gói/ năm
  - Thuốc kem: 100 tuýp/năm
- Công tác chế biến dược liệu tại Hội đồng y tỉnh:
  - + Cao xương động vật, cao thực vật: 47.236 kg
  - + Thuốc hoàn tán: 35.292 kg
  - + Rượu thuốc: 67.419 lít
  - + Cồn xoa bóp: 58.938 lít

6.4. Công tác đầu thầu, sử dụng dược liệu, thuốc cổ truyền, thuốc dược liệu trong cơ sở khám bệnh chữa bệnh

- Phương thức đầu thầu dược liệu, vị thuốc cổ truyền tại tỉnh:
  - Tập trung: từ năm 2019 - 2022
  - Không tập trung: năm 2023- 2024
- Tổng kinh phí gói thầu dược liệu 5 năm (2019-2024): 38.282.234 nghìn đồng
  - + Số lượng dược liệu: Khoảng 219 loại
  - + Tổng khối lượng dược liệu: 167.812 kg
- Tổng kinh phí gói thầu thuốc cổ truyền, thuốc dược liệu: 33.085.016 nghìn đồng
- Tổng số loại thuốc thành phẩm: 35 loại

7. Công tác thanh tra, kiểm tra

Hàng năm công tác thanh tra, kiểm tra khám bệnh, chữa bệnh thực hiện thường xuyên, trong đó bao gồm cả lĩnh vực YHCT. Trong giai đoạn báo cáo, Thanh tra Sở y tế đã xử phạt liên quan đến lĩnh vực YHCT:

01 cơ sở 45 triệu đồng khi thực hiện kỹ thuật chưa được phê duyệt của Sở y tế; 01 các nhân 35 triệu đồng do thực hiện khám chữa bệnh khi chưa có Chứng chỉ hành nghề.

8. Công tác xã hội hóa

Trong những năm qua, Sở Y tế tỉnh Thái Nguyên cũng đã chỉ đạo các đơn vị YDCT đẩy mạnh công tác xã hội hoá, tuy nhiên đến thời điểm hiện tại trên địa bàn tỉnh vẫn chưa có cơ sở nào thực hiện xã hội hóa trong khám bệnh, chữa bệnh thuộc lĩnh vực Y, Dược cổ truyền.

9. Công tác quản lý hành nghề

9.1. Cấp chứng chỉ hành nghề

- Trong năm 2024 đã cấp mới Chứng chỉ hành nghề cho 46 cá nhân
- Số lũy kế đến tháng 12/2024 là 712 Chứng chỉ hành nghề (nay là Giấy phép hành nghề)

9.2. Cấp giấy phép hoạt động

- Cơ sở y tế công lập: 100% cơ sở khám chữa bệnh trong công lập đã được cấp giấy phép hoạt động
- Ngoài công lập: Hiện nay trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên có 140 cơ sở khám chữa bệnh, trong đó có 81 cơ sở thực hiện khám chữa bệnh bằng YHCT và 59 cơ sở khám chữa bệnh bằng bài thuốc gia truyền đã được cấp giấy phép hoạt động theo quy định.

10. Tin học hóa và ứng dụng công nghệ thông tin

Ngành y tế tỉnh Thái Nguyên đã chủ động bố trí nguồn lực để xây dựng và triển khai các gói ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý, điều hành và khám chữa bệnh và bước đầu đã đạt được những kết quả khả quan cụ thể như sau:

- 100% nhân viên y tế trong cơ sở y tế công lập đáp ứng đủ chuẩn về công nghệ thông tin cơ bản phục vụ công tác khám, chữa bệnh.
- 100% các cơ sở y tế công lập xử lý văn bản trên môi trường mạng
- Các cơ sở y tế đã triển khai phần mềm quản lý bệnh viện cơ bản đáp ứng được yêu cầu quản lý công tác khám, chữa bệnh và thanh quyết toán chi phí khám, chữa bệnh BHYT.
- 100% các cơ sở y tế công lập hoàn thiện bệnh án điện tử theo lộ trình hoàn thiện trước ngày 30/6/2025.

11. Kinh phí đầu tư cho phát triển Y, dược cổ truyền

- Kinh phí đầu tư cho xây dựng mới bệnh viện y học cổ truyền tỉnh Thái Nguyên là: 153.007.000.000 đồng.
- Cải tạo và nâng cấp là: 3.999.170.000 đồng.
- Đầu tư mua sắm trang thiết bị là: 10.698.300.000 đồng.
- Chi phí đào tạo: 915.795.000 đồng
- Chi phí nghiên cứu khoa học: 388.000.000 đồng

12. Công tác hợp tác quốc tế

Hiện tại chưa có hoạt động hợp tác quốc tế nào cho lĩnh vực khám chữa bệnh nói chung và lĩnh vực khám chữa bệnh bằng y học cổ truyền nói riêng

Phần II

Đánh giá chung kết quả thực hiện

1. Thuận lợi

Trong những năm qua, Đảng và Nhà nước ta đã đặc biệt quan tâm đến công tác y tế, nhiều Chỉ thị, Nghị quyết và chính sách về y tế và nhiều văn bản quy

định các chế độ, chính sách khác đối với công tác y tế là những điều kiện thuận lợi để thực hiện Quy hoạch phát triển sự nghiệp y tế, thúc đẩy sự phát triển toàn diện của công tác chăm sóc và bảo vệ sức khỏe nhân dân nói chung đặc biệt là công tác khám chữa bệnh bằng Y học cổ truyền nói riêng. Mặc dù còn nhiều khó khăn, nhưng trong những năm gần đây việc điều trị bằng YHCT kết hợp với Y học hiện đại (YHHĐ) đã có nhiều kết quả được nhân dân ghi nhận.

Mạng lưới khám chữa bệnh bằng Y học cổ truyền (YHCT) đã được phát triển từ tỉnh đến xã. Công tác củng cố đội ngũ cán bộ và đào tạo nguồn nhân lực được quan tâm chú trọng.

Công tác kế thừa, kết hợp YHCT và Y học hiện đại trong chẩn đoán và điều trị ngày càng chặt chẽ ứng dụng có hiệu quả phương pháp chữa bệnh bằng YHCT trong điều trị các bệnh mạn tính và phục hồi chức năng

Chính sách BHYT đã tạo điều kiện cho người dân tiếp cận dịch vụ kỹ thuật khám chữa bệnh bằng YDCT.

2. Những chỉ tiêu chưa hoàn thành

- Hệ thống tổ chức quản lý y, dược cổ truyền từ tuyến tỉnh đến cơ sở còn chưa có cán bộ chuyên trách về công tác y, dược cổ truyền.

- Tỷ lệ khám, chữa bệnh bằng y, dược cổ truyền tại các tuyến chưa đạt so với mục tiêu đề ra như tuyến tỉnh chỉ đạt 5,2%, tuyến huyện 14,6% và tuyến xã 21,2%.

- Một số trạm y tế chưa xây dựng được vườn thuốc mẫu

- Chưa có chính sách phát triển nuôi trồng dược liệu theo quy mô công nghiệp, sản xuất thuốc đông y, thuốc từ dược liệu và khai thác dược liệu tự nhiên tại địa phương.

- Chưa có chính sách đẩy mạnh công tác xã hội hóa y, dược cổ truyền để huy động các nguồn lực trong và ngoài nước.

- Chưa có chính sách ưu đãi xây dựng các cơ sở sản xuất thuốc đông y, thuốc từ dược liệu.

- Nguồn kinh phí đầu tư cho y, dược cổ truyền trong toàn tỉnh còn thấp. Bệnh viện Y học cổ truyền tỉnh chưa được đầu tư phù hợp với sự phát triển theo hướng đa khoa y dược cổ truyền.

3. Nguyên nhân

Nhận thức vai trò của y dược cổ truyền trong hệ thống y tế của 1 số địa phương chưa cao. Các cơ chế, chính sách nhằm phát triển y dược cổ truyền tại địa phương chưa được cụ thể, thiếu đồng bộ; nguồn lực đầu tư cho công tác y dược cổ truyền còn hạn hẹp.

Tuyến huyện và xã: Đội ngũ cán bộ làm công tác YDCT thiếu cả về số lượng và yếu về chất lượng. Cán bộ y dược cổ truyền tuyến xã ít được đào tạo lại cũng như cập nhật kiến thức.

Một số xã chưa có biên chế YHCT tại trạm y tế, đội ngũ thầy thuốc có kinh nghiệm đã dần nghỉ hưu, đội ngũ cán bộ trẻ chưa đáp ứng nhu cầu khám chữa bệnh ngày càng cao của nhân dân, chưa tạo được uy tín để thu hút bệnh nhân khám tại trạm y tế.

Mặt khác năng lực tham mưu của cán bộ y tế, nhất là cán bộ y tế tuyến xã cho lãnh đạo, chính quyền, các đoàn thể còn chưa hiệu quả. Đội ngũ thầy thuốc chuyên sâu về y dược cổ truyền còn thiếu, việc sử dụng cán bộ còn chưa hợp lý, một số đơn vị bố trí cán bộ không có chuyên môn y dược cổ truyền theo dõi và hoạt động trong lĩnh vực y dược cổ truyền hoặc bố trí cán bộ YHCT làm một số công việc khác; số lượng cán bộ được đào tạo về y dược cổ truyền còn ít chưa đủ để đáp ứng nhu cầu nhiệm vụ.

Cơ sở vật chất, trang thiết bị cho công tác y dược cổ truyền tại các bệnh viện tuy đã được quan tâm đầu tư nhưng còn chưa đủ theo quy định; các phương pháp chẩn đoán, điều trị trong hoạt động khám chữa bệnh y dược cổ truyền chưa được hiện đại hóa ảnh hưởng tâm lý người dân đến khám bệnh. Cơ sở vật chất tại trạm y tế còn gặp nhiều khó khăn, một số trạm y tế còn chật hẹp, phòng làm việc và phòng khám bệnh bằng YHCT chủ yếu là lều ghép. Chưa có chế độ chính sách để lôi cuốn, thu hút cán bộ làm công tác y dược cổ truyền tuyến cơ sở.

Công tác tuyên truyền, tư vấn sử dụng các biện pháp khám chữa bệnh và chăm sóc sức khỏe ban đầu bằng thuốc YHCT và phương pháp không dùng thuốc còn thấp, hướng dẫn nhân dân trồng và sử dụng thuốc nam chưa được triển khai rộng rãi. Hiểu biết của người dân trong việc sử dụng thuốc nam và các phương pháp không dùng thuốc để phòng và chữa bệnh còn hạn chế. Việc sưu tầm, kế thừa những bài thuốc hay, những cây thuốc trong nhân dân chưa được quan tâm nhiều, thời tiết khí hậu làm ảnh hưởng đến việc phát triển vườn thuốc nam tại một số TYT xã.

Hoạt động khám chữa bệnh bằng y dược cổ truyền tại các tuyến chưa đạt hiệu quả cao, việc kết hợp y dược cổ truyền với y học hiện đại đã có nhiều cố gắng nhưng chưa toàn diện và hiệu quả còn thấp.

Vườn thuốc mẫu tại một số trạm y tế chưa được duy trì tốt và chăm sóc thường xuyên, mục đích của vườn thuốc mới chỉ dừng lại ở mục đích giới thiệu về cây thuốc, vị thuốc chữa các bệnh thông thường. Diện tích vườn thuốc nam hạn chế.

Thuốc YHCT hiện sử dụng ở trạm y tế đa số là chế phẩm, còn thiếu chưa đa dạng về chủng loại. Hầu như chưa triển khai sử dụng thuốc phiến; nguồn thuốc nam chưa được quan tâm thu hái, chế biến và sử dụng.

Chưa có kế hoạch và quy hoạch vùng nuôi trồng, phát triển dược liệu tại địa phương, chủ yếu là tự phát; dược liệu sử dụng chủ yếu dựa vào khai thác tự nhiên, chưa có kế hoạch tái sinh và nuôi trồng; dạng thuốc còn chưa hiện đại hóa dạng bào chế, sử dụng chưa thuận tiện.

Phần III

Mục tiêu, nhiệm vụ trọng tâm, một số chỉ tiêu cần đạt và giải pháp đến năm 2030

1. Mục tiêu chung

Xây dựng và phát triển mạnh mẽ, bền vững nền y, dược cổ truyền trong công tác chăm sóc, bảo vệ và nâng cao sức khỏe nhân dân; Từng bước củng cố và phát triển tổ chức, mạng lưới y, dược cổ truyền ngày càng lớn mạnh và phát triển toàn diện tại Thái Nguyên.

2. Một số nhiệm vụ trọng tâm

2.1. Kiện toàn bộ máy quản lý y, dược cổ truyền từ tỉnh đến cơ sở; cử cán bộ chuyên trách hoặc bán chuyên trách theo dõi, quản lý, chỉ đạo và điều hành công tác y, dược cổ truyền tại địa phương;

2.2. Phát triển bệnh viện Y học cổ truyền tỉnh theo hướng đa khoa y học cổ truyền - phục hồi chức năng.

2.3. 100% các Bệnh viện tuyến huyện đầu tư trang thiết bị cơ bản phục vụ công tác khám chữa bệnh bằng y học cổ truyền theo quy mô của bệnh viện.

2.4. Chuẩn hóa đội ngũ Y-Bác sĩ làm công tác y học cổ truyền tại tuyến cơ sở, cán bộ làm công tác y học cổ truyền thường xuyên cập nhật thông tin và kiến thức chuyên môn, được đào tạo và đào tạo lại về chuyên môn;

2.5. 100% các cơ sở y tế tuyến huyện và xã xây dựng, củng cố và phát triển vườn thuốc nam, sử dụng hiệu quả trong nhân dân;

2.6. Tăng cường vai trò của Hội Đông y từ tuyến tỉnh đến huyện, xã; Chủ động phối hợp với ngành y tế địa phương tổ chức các hoạt động truyền bá nền y học cổ truyền; Phối hợp quảng bá xây dựng và sử dụng vườn thuốc nam, hướng dẫn sử dụng cho cán bộ y tế và nhân dân địa phương.

2.7. Đẩy mạnh thông tin, truyền thông về thuốc và các phương pháp điều trị của y dược cổ truyền.

2.8 Đẩy mạnh hợp tác quốc tế về y dược cổ truyền trong lĩnh vực khám bệnh, chữa bệnh, chăm sóc sức khỏe ban đầu, nghiên cứu khoa học, đào tạo nhân lực và chuyển giao kỹ thuật.

3. Một số chỉ tiêu chủ yếu đến năm 2030

3.1. Đầu tư phát triển bệnh viện Y học cổ truyền tỉnh theo hướng đa khoa y học cổ truyền - phục hồi chức năng quy mô 500 giường vào năm 2030.

3.2. 100% TYT xã phường, thị trấn và tương đương triển khai hoạt động tư vấn sử dụng y dược cổ truyền trong chăm sóc sức khỏe hoặc tổ chức khám chữa bệnh bằng YHCT, kết hợp YHCT với YHHĐ.

3.3. Tăng tỷ lệ khám chữa bệnh bằng YHCT, kết hợp YHCT với YHHĐ ở tất cả các tuyến; đến năm 2030 tuyến tỉnh đạt 25%, tuyến huyện 30%, tuyến xã 40%.

3.4. Tăng tỷ lệ sử dụng thuốc từ dược liệu, thuốc cổ truyền trong cơ sở khám, chữa bệnh. Sản xuất các dạng bào chế hiện đại thuốc cổ truyền, thuốc dược liệu, sản xuất tại cơ sở khám, chữa bệnh cung ứng trên địa bàn tỉnh được quỹ BHYT thanh toán.

3.5. 100% cán bộ y tế được đào tạo, cập nhật kiến thức sử dụng trang thiết bị hiện đại; 100% bác sĩ y học cổ truyền được đào tạo chuyên sâu sau đại học các chuyên khoa về y học hiện đại.

3.6. Tăng số lượng đề tài nghiên cứu khoa học về y dược cổ truyền được ứng dụng trong thực tế lâm sàng.

3.7. Xây dựng mô hình nuôi trồng, thu hái dược liệu theo tiêu chuẩn của Tổ chức Y tế thế giới (GACP – WHO).

3.8. Phát triển y dược cổ truyền khối tư nhân, tăng cường vai trò của các hội, hội nghề nghiệp trong lĩnh vực y dược cổ truyền.

4. Giải pháp.

4.1. Tuyển tỉnh

- Tiếp tục tham mưu UBND tỉnh triển khai thực hiện Quyết định 1893/QĐ-TTg ngày 25/12/2019 của Thủ tướng Chính phủ về việc ban hành Chương trình phát triển y, dược cổ truyền, kết hợp y dược cổ truyền với y dược hiện đại đến năm 2030 và thực hiện Kế hoạch số 67/KH-UBND ngày 21/5/2020 của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Thái Nguyên về việc thực hiện Chương trình phát triển y dược cổ truyền, kết hợp y dược cổ truyền với y dược hiện đại tại tỉnh Thái nguyên đến năm 2030.

- Chỉ đạo, triển khai, giám sát việc thực hiện các văn bản quy phạm pháp luật và các quy trình chuyên môn kỹ thuật ở các tuyến.

- Tổ chức các lớp tập huấn, bồi dưỡng về y dược cổ truyền cho cán bộ y tế cơ sở để nâng cao chất lượng khám chữa bệnh bằng y dược cổ truyền.

- Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra trong việc triển khai thực hiện các chủ trương chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước về công tác y dược cổ truyền trên địa bàn tỉnh. Kiểm tra, kiểm nghiệm chất lượng dược liệu, thuốc đông y, thuốc từ dược liệu.

2. Tuyển huyện và xã

- Tham mưu cho các cấp ủy, chính quyền tại địa phương tiếp tục thực hiện kế hoạch triển khai Quyết định 1893/QĐ-TTg ngày 25/12/2019 của Thủ tướng Chính phủ về việc ban hành Chương trình phát triển y, dược cổ truyền, kết hợp y dược cổ truyền với y dược hiện đại đến năm 2030 và thực hiện Kế hoạch số 67/KH-UBND ngày 21/5/2020 của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Thái Nguyên về việc thực hiện Chương trình phát triển y dược cổ truyền, kết hợp y dược cổ truyền với y dược hiện đại tại tỉnh Thái nguyên đến năm 2030.

- Tăng cường chỉ đạo, quan tâm đầu tư cho lĩnh vực y dược cổ truyền; chỉ đạo các đơn vị đẩy mạnh việc thực hiện công tác y dược cổ truyền.

- Tiếp tục đầu tư nâng cấp cơ sở hạ tầng, trang thiết bị, mở rộng mạng lưới khám chữa bệnh y dược cổ truyền tại tuyến xã.

- Tổ chức tuyên truyền giáo dục sức khỏe, cung cấp tài liệu chuyên môn, cập nhật kiến thức cho tuyến y tế cơ sở. Thực hiện công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao kiến thức của người dân về y dược cổ truyền.

- Tăng cường công tác chỉ đạo tuyến, sâu sát với cơ sở để kịp thời nắm bắt những khó khăn, vướng mắc và có biện pháp hỗ trợ kịp thời.

- Khuyến khích các lương y chuyển giao những bài thuốc hay, cây thuốc quý, những kinh nghiệm phòng, chữa bệnh bằng y học cổ truyền, khuyến khích nghiên cứu, kế thừa, ứng dụng, nghiên cứu kết hợp YDCT với YHHĐ.

- Xây dựng vườn thuốc nam kết hợp với khuyến khích “trồng cây thuốc tại vườn” và khai thác dược liệu tự nhiên hợp lý, bảo đảm lưu giữ, tái sinh dược liệu. Có chính sách ưu đãi, bảo trợ việc nuôi trồng dược liệu, sản xuất thuốc YHCT.

- Tăng cường công tác thanh kiểm tra, quản lý các cơ sở hành nghề y dược cổ truyền hoạt động đúng pháp luật.

- Đảm bảo tài chính cho hoạt động đông y và các cơ sở khám chữa bệnh bằng YDCT. Hỗ trợ một phần kinh phí để khuyến khích xây dựng vườn thuốc nam mẫu tại TYT.

- Phối hợp với BHXH tạo cơ chế thích hợp cho việc khám chữa bệnh y dược cổ truyền được thanh toán BHYT tại tuyến cơ sở.

- Đẩy mạnh xã hội hóa, khuyến khích các tổ chức, cá nhân thành lập các cơ sở khám chữa bệnh y học cổ truyền, sản xuất kinh doanh thuốc đông y, phát triển vùng dược liệu...

- Phối hợp UBMTTQ và các tổ chức đoàn thể các cấp phát động nhân dân hưởng ứng phong trào trồng và sử dụng thuốc nam tại các hộ gia đình.

- Phối hợp với Hội Đông y và chính quyền địa phương tăng cường việc lồng ghép đưa lương y vào hoạt động tại các trạm y tế. Đề xuất UBND các cấp có chính sách hỗ trợ kinh phí cho các lương y tham gia khám chữa bệnh tại trạm y tế xã.

- Thúc đẩy xã hội hoạt động y dược cổ truyền, huy động hợp pháp các nguồn lực đầu tư cho việc phát triển y dược cổ truyền.

5. Kiến nghị

Đối với Bộ Y tế:

- Chú trọng đào tạo nguồn nhân lực đại học và sau đại học chuyên ngành y dược cổ truyền.

- Đẩy mạnh thực hiện các đề án bảo tồn, phát triển dược liệu, thu hút các doanh nghiệp đầu tư phát triển ngành dược liệu tại các địa phương.

Trên đây là báo cáo 05 năm triển khai thực hiện Quyết định số 1893/QĐ-TTg ngày 25/12/2019 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Chương trình phát triển y dược cổ truyền, kết hợp y dược cổ truyền với y dược hiện đại đến năm 2030. Kính mong tiếp tục nhận được sự quan tâm của Bộ Y tế, Cục quản lý Y dược cổ truyền và Ủy Ban nhân dân tỉnh Thái Nguyên để công tác y, dược học cổ truyền trên địa tỉnh Thái Nguyên ngày càng phát triển, góp phần vào sự nghiệp chăm sóc và bảo vệ sức khỏe nhân dân./.

Nơi nhận:

- Bộ Y tế (b/c);
- Cục Quản lý Y, Dược cổ truyền (b/c);
- UBND tỉnh (b/c);
- Lưu: VT, NVY.

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Lưu Thị Bình